



Jaarverslag 2023

vzw De Vrienden van het Begijnhof van Turnhout

Begijnhof 56, 2300 Turnhout
Tel. : 014 - 42 12 48
Email: begijnhofmuseum@turnhout.be
Website: www.vriendenbegijnhof.be
Belg. Staatsblad: 31.05.2001. N9518
Ondernemingsnummer: BE 0474.826.678

Onderhavig verslag geeft een overzicht van de werking in 2023 van de vzw De Vrienden van het Begijnhof van Turnhout onder het voorzitterschap van Jef Van den Bergh.

Inhoud:

1. Leden van de algemene vergadering (AV), bestuur en kernbureau (KB)
2. Onze activiteiten
3. Vergaderingen
4. Begijnhofkrant
5. Ereleden en donateurs

1. Leden van de Algemene Vergadering, het Bestuur en Kernbureau op 31 december 2023

NAAM	AV	Bestuur	KB	NAAM	AV	Bestuur	KB
Biesmans Nico	X			Op de Beeck Luc (OCMW)		X	
Braet-Van den Brandt Su	X			Pauwels Patrick	X	X	
Croenen Mia	X	X	X	Peeters Liesbet - secretaris	X	X	X
De Jongh Paul	X	X		Peeters Marie-Paule	X	X	X
Dickens Roger	X			Raskin Christian	X	X	
Driesen Josiane	X	X		Segers Dirk	X	X	X
Dufraing Marleen	X	X	X	Stevens Fred	X		
Florizoone Jef	X	X	X	Stynen Francis	X	X	
Gielis Marcel	X	X	X	Stouthuysen Bob	X		
Gladiné Pierre	X			Swerts Xavier	X		
Goossens Ludo	X			Tanghe Martin - penningmeester	X	X	
Braet-Van den Brandt Su	X			Theunissen Guido			X
Horsten Frans	X			Van Aubel Michel	X		
Jacobs Mathieu	X			Van den Bergh Jef - voorzitter	X	X	X
Joosen Flor	X	X		Van der Celen Gilbert	X		
Knops Pol	X	X		Van Ermengem Juliette	X	X	X
Koop Paul	X			Van Gorp Johan	X	X	
Lescouhier Frank	X	X		Vanden Bossche Hugo	X		
Leysen Annie	X			Vervloesem Jozef	X	X	X
Leysen Yves	X	X		Volders Robert	X		
Nijs André	X			Vos Eric	X	X	
Op de Beeck Alex	X			Willems Herman	X	X	
Op de Beeck Ivo	X			Wittebolle Astrid	X	X	
Joosen Flor	X	X		Wouters Maria	X	X	X

2. Activiteiten 2023

- Opstarten van de conservatie van het Z-altaar van de Begijnhofkerk.
- Inzamelen van gelden i.f.v. het conservatieproject van het Z-altaar van de Begijnhofkerk.
- Adviseren van het stadsbestuur door te zetelen in de Museumraad.
- Deelname aan het overleg van de stad en het OCMW met de Bewonersvereniging Begijnhof.
- Deelname aan de twee inspiratiesessies in mei ivm de toekomst van het Turnhoutse begijnhof.
- Deelname aan de netwerkbijeenkomst 'UNESCO-erkende begijnhoven' in Brugge op 28 november.
- Deelname aan de netwerkbijeenkomst op het begijnhof van Lier, op 2 december.
- Aanvullen en uitwerken van de website www.vriendenbegijnhof.be. Deze website bevat veel informatie over begijnhoven, het begijnenleven en het begijnhof van Turnhout in het bijzonder.
- Publiceren van De Begijnhofkrant.
- Organiseren van de lezing op 26 september door Nadine Aernouts : "De stem der Minne- Vier Middeleeuwse schrijfsters en het ontstaan van de begijnen"
- Voorbereiden en promoten van en deelname aan 'Kerstmis op het hof' op kerstavond.
- Promoten van activiteiten georganiseerd door het Begijnhofmuseum en door de Bewonersvereniging.
- Meewerken aan het heropstarten van de H. Kruis processie en promoten van de processie.
- Uitwerken van een nieuwe themawandeling 'Begijntje wilde gij dansen'.

3. Vergaderingen

3.1. Verslag Algemene Vergadering 28 maart 2023

3.1.1. Worden goedgekeurd :

3.1.1.1. Het verslag van de gewone Algemene Vergadering van 14 maart 2022

3.1.1.2. Het jaarverslag 2022 wordt goedgekeurd.

3.1.1.3. De jaarrekening 2022 en de begroting 2023 worden goedgekeurd.

3.1.2. Leden bestuur :

- Wordt goedgekeurd : De verlenging van de mandaten van Jef Vervloesem en Maria Wouters, alsook het lidmaatschap van Mathieu Jacobs en Pol Knops als bestuurders en lid van de algemene vergadering.
- De ontslagen van afgelopen jaar worden aanvaard: Paul Koop als ondervoorzitter, Clémentine Diepen als lid algemene vergadering, bestuurder en lid kernbureau en Wim van den Nieuwenhuysen als lid algemene vergadering en bestuurder.

3.2. Verslag van het bestuur 28 maart 2023

- 3.2.1. Mathieu Jacobs en Pol Knops stellen zich voor.
- 3.2.2. De functie van ondervoorzitterschap is vacant
- 3.2.3. Het verslag van het bestuur van 19 september 2022 en het jaarverslag 2022 worden goedgekeurd.
- 3.2.4. Toelichting bij de balans, jaarrekening, cijferinfo, en begroting door Jef Van den Bergh en goedkeuring van de rekeningen en de begroting.
- 3.2.5. Evaluatie recente activiteiten
 - N.a.v. het 70-jarig bestaan van het Begijnhofmuseum werd een ludieke rondleiding uitgewerkt door enkele begijnhofgidsen: 'Begijntje wilde gij dansen?'
 - 12 januari : Inspiratieavond 'Processie op het Turnhoutse begijnhof'. De uitnodiging hiervan ging uit van Peter Hofland als locatieverantwoordelijke Begijnhofmuseum, Marcel Gielis vanuit de Pastorale Eenheid Clara van Assisi en Jef Van den Bergh als voorzitter van De Vrienden van het Begijnhof. De avond werd bijgewoond door vertegenwoordigers van meerdere verenigingen/personen die in het verleden betrokken waren bij de processie. Julie Aerts, adviseur religieus erfgoed bij PARCUM, gaf de nodige achtergronden ivm processies in het verleden met suggesties voor de toekomst.
 - Lopende projecten : De aanvraag voor het verkrijgen van subsidies voor de conservatie Z-zijaltaar H. Kruiskerk werd binnengebracht bij de dienst Onroerend Erfgoed.
- 3.2.6. Varia, en rondvraag
 - Eind 2023 zal De Meerloop sluiten. Velen vinden dit een slechte zaak. Bij het evalueren van het aantal de bezoekers werd geen rekening gehouden met die van buiten het begijnhof.
 - Het event 'Kaarsjes op het hof', zal georganiseerd worden vanuit een werkgroep bestaande uit begijnhofbewoners, Vrienden van het Begijnhof en stadgidsen.
 - Jef Van den Bergh gaf een cursus over het begijnleven voor een 12-tal geïnteresseerden.
 - Voorstel om op enkele plaatsen op het hof, grote weerbestendige foto's op te hangen, die het vroegere begijnleven concreter maken. En voorstel tot onderzoek van de relatie van de kapel met de hierop voorgestelde lijkwade van Turijn.

3.3. Verslag kernbureau dinsdag 20 juni

- 3.3.1. Eva Van Eijndhoven, nieuwe participatiemedewerker voor de musea, zal de vrijwilligers van de kruidentuin begeleiden en nieuwe doelgroepen voor het Begijnhofmuseum aanspreken.
- 3.3.2. Wim Joos, jarenlang lid van het bestuur en het kernbureau, overleed op 29 april 2023. Tot voor enkele jaren werd De Begijnhofkrant gratis gedrukt in de drukkerij van Wim en zijn zoon.
- 3.3.3. Begijnhofmuseum :
 - Peter Hofland is sinds 1 juli uit dienst gegaan.
 - De tuinvrijwilligers bezochten de kruidentuin van het begijnhof Breda op vrijdag 26 mei. De boordstenen van de kruidenbedden in het Begijnhofmuseum worden momenteel vervangen, maar de werken werden stilgelegd door Onroerend Erfgoed.
- 3.3.4. Begijnhofkerk: Een retributiereglement wordt opgesteld. Op hoogdagen kunnen er nog altijd vieringen plaatsvinden. Momenteel zijn er twee sleutels in het Begijnhofmuseum en 2 op de dienst Toerisme & UiT.
- 3.3.5. Conservatie Z-zijaltaar H.Kruiskerk : start van de werken : medio september 2023. Kostprijs raming door ChromArt : 53.800 €, subsidie goedgekeurd: 23.080 €. Om toekomstige schade door de zon te voorkomen suggereert ChromArt een voorzetscherm te plaatsen. Dit moet gebeuren in samenspraak met de dienst Onroerend Erfgoed.
- 3.3.6. Allerlei
 - Een aantal kernleden waren aanwezig bij twee inspiratiesessies in mei ivm de toekomst van het Turnhoutse begijnhof.
 - Inkomsten ereleden en donateurs: 9.808 €.
 - De functie van ondervoorzitter is vacant, een extra medewerker voor de redactie van De Begijnhofkrant wordt gezocht.
 - Tijdens de brocantemarkt werden geen rondleidingen gegeven.
 - De H. Kruisprocessie ging uit op zondag 17 september.
 - Gepland in september: lezing door Nadine Aernouts, in de Begijnhofkerk.
 - Zaterdag 14 oktober: Internationale Tagung zu Beginen, in Essen, Duitsland. Samen met Ed Wagemakers en Martin Rasenberg van het begijnhof Breda, nam Jef Van den Bergh deel.
- 3.3.7. Rondvraag
 - Voorstel om pater Mozes uit te nodigen om lid te worden van onze vereniging.

- Het 20-jarig bestaan van De Meerloop wordt gevierd op 24 juni. De bewoners zullen dit moment aangrijpen om het voortbestaan van De Meerloop te beleiden.

3.4. Verslag Bestuursorgaan - maandag 19 september 2023

- 3.4.1. Leden AV : Mathieu Jacobs gaf ontslag als bestuurder om persoonlijke redenen.
- 3.4.2. Goedkeuring verslag vergadering bestuursorgaan van 28 maart 2023.
- 3.4.3. Activiteiten, gepland en komend :
 - Op 20 augustus namen 22 mensen deel aan de try-out 'Begijntje wilde jij dansen'. De wandeling werd positief onthaald.
 - Op 10 september werd de brocantemarkt druk bezocht bij schitterend weer.
 - Op 17 september ging de processie opnieuw uit.
 - o De eucharistieviering werd voorgegaan door bisschop Bonny. De Groene Chiro was dit jaar niet aanwezig. Namen wel deel : leden van de Filippijnse, Afrikaanse en Poolse gemeenschap, alsook uit Breda : leden van 'De Gilde van het Sacrament van Niervaert ' en twee kloosterzusters.
 - o De getoonde monstrans, met juwelen afkomstig van begijn Octavie Van Genechten, kan niet tentoongesteld worden in het Begijnhofmuseum door te hoge verzekeringskosten.
 - o Het processiegeld dat Maria Cominotto in 2020 aan Jef V.d.Bergh in bewaring gaf werd overgemaakt aan de Pastorale Eenheid Clara van Assisi.
 - o De processieleding, bewaard in de Middelareskerk, is terug beschikbaar.
 - o Dank aan Eva van Eijndhoven en Marieke Verboven, beiden werkzaam bij Behoud en Beheer van de Turnhoutse musea, voor hun hulp bij de organisatie.
 - Op 26 september geeft Nadine Aernouts een lezing rond haar boek 'Stem der Minne'.
- 3.4.4. Lopende projecten
 - De conservatiewerken aan het Z- zijaltaar H. Kruiskerk zijn gestart op 11 september met een geraamde duur van 6 maand. Kostprijs voor een voorzetraam om dit altaar te beschermen: 5.800 € voor 1 raam en voor 6 ramen: 18.190€.
 - Na dit conservatieproject stopt de projectrekening bij de KBS. Het nog aanwezige geld kan gebruikt worden voor het indienen van een nieuw project. Voorstellen zijn welkom, liefst projecten die zichtbaar zijn voor het publiek.
- 3.4.5. Masterplan Begijnhof
 - In opdracht van de stad Turnhout werd een Masterplan voor de toekomst van het Begijnhof opgesteld op basis van de twee inspiratiesessies van 2 en 30 mei 2023. Belangrijk is dat medewerkers van de stadsdiensten zich realiseren dat meerdere belangengroepen reeds veel jaren werken rond en in het begijnhof en en grote inhoudelijke kennis hebben.
- 3.4.6. Varia, en rondvraag
 - De lezing van Mieke Felix wordt tot later uitgesteld.
 - Ruben Schotanus is de nieuwe educatieve medewerker van de musea en zal zich vanaf 2024 specifiek bezig houden met het Begijnhof en het museum.
 - Recent werd Carl Snoecx, toekomstige bewoner van het hof, lid van het redactiecomité. Medewerkers van het begijnhof van Breda zullen in de toekomst regelmatig een artikel publiceren in De Begijnhofkrant.
 - Volgende onderhoudswerken dringen zich op :de kruidenbedden van het Begijnhofmuseum, het herstellen van de lichtjes in een vitrinekast en het graf van juffrouw de Boer.

3.5. Kernbureau 2 december 2023

- 3.5.1. Begijnhofmuseum:
 - De vacature voor verantwoordelijke wordt in januari opengesteld.
 - Marieke Verboven van Behoud en Beheer besprak samen met enkele begijnhofgidsen het verplaatsen en tonen van voorwerpen in de vitrinekasten.
 - Het zoutvat van Geeraert de Rasier, dit jaar erkend als Vlaams topstuk, wordt momenteel getoond in het M.A.S. Samen met het processieboek bevat het Begijnhofmuseum twee Vlaamse topstukken!
- 3.5.2. Conservatie Z-zijaltaar H.Kruiskerk :alles verloopt volgens plan.
- 3.5.3. Met Marieke Verboven en Carolien Daemen was er onlangs overleg i.v.m. het plaatsen van voorzetramen aan alle ramen aan de zuidkant van de Begijnhofkerk. We steunen hun voorstel met advies aan de gidsen om bij bezoeken de lichten aan te steken. We vragen de stad alle voorzetramen te betalen.

3.5.4. Allerlei en rondvraag

- Het verslag van de inspiratiesessies van mei werd aan iedereen bezorgd. Schepenen Francis Stijnen en Astrid Wittebolle geven prioriteit aan het renoveren en herbestemmen van de westvleugel van het begijnhof.
- De medewerkers van Toerisme & UiT volgden de rondleiding 'Begijntje wilde gij dansen' en zullen deze in de toekomst promoten.
- De Begijnhofkrant nr 82 werd verzonden. De adreslijst werd ingekort tot 272 exemplaren voor België en 8 voor Nederland. Hugo Vanden Bossche zetelt niet meer in het redactiecomité, Martin Rasenberg van het begijnhof Breda is er bijgekomen samen met toekomstige begijnhofbewoner Carl Snoeckx. Begijnhof Breda overweegt verder engagement oa. in een financiële bijdrage in de drukkosten. Voorstel om andere begijnhoven aan te spreken voor het leveren van artikels én de Begijnhofkrant te promoten in hun begijnhof.
- Invulling bestuur en bestuurstaken: De functie van ondervoorzitter wordt vacant gesteld via de mailadressen, via een brief in de volgende Begijnhofkrant en in de krant zelf.
- Enkele begijnhofgidsen namen deel aan de vergaderingen voor 'Kaarsjes op het hof'.
- Van de processie maakten twee mensen een fotoreeks.
- De lezing door mevr. Aernouts werd inhoudelijk als minder sterk ervaren.
- Zaterdag 14 oktober: Internationale Tagung zu Beginen, in Essen (Duitsland). Van deze nieuwe Duitse 'begijnhoven' is slechts een minderheid religieus geïnspireerd. Lezenswaardig is het voorgestelde boek van Laura Swan 'The Forgotten Story of an Medieval Womens' Movement'.
- Verloren Maandag zal plaatsvinden op 8 januari 2024.
- Wij namen deel aan de netwerkbijeenkomst 'UNESCO-begijnhoven' in Brugge op 28 november, en idem op 2 december op het Begijnhof Lier. In Brugge gaven vertegenwoordigers van oa. Erfgoed, UNESCO, stad Brugge, Parcum toelichting over het Brugse begijnhof en het immaterieel erfgoed van de begijnenbeweging. In Lier sprak men over de toekomstige restauratie van 12 woningen, kostprijs 6,3 miljoen euro.
- De KBS projectrekening eindigt op 30 juni 2024. De vraag naar voorstellen voor een nieuw project werd ook aan Marieke Verboven voorgelegd.
- Goed nieuws voor de Turnhoutse musea: een toelage van 295 000 euro/jaar werd toegezegd d.i. een verdubbeling van wat de musea de voorbije jaren ontvingen.
- De schenking van het Loodglas 'Begijn Van Opstal anno 1682', aangeboden door dhr. Snoeckx, zal aanvaard worden. Dit betekent niet dat het meteen zal getoond worden.
- De overgebleven boeken van 'Grote madammen' door Monika Triest mogen door onze vereniging verkocht worden in ons voordeel. Wij bepalen de prijs op 15 euro/boek.
- Deze maand overleed ons trouw lid van de algemene vergadering Jacques Boonen.
- De Meerloop werd gesloten, maar het café is nog open op woensdagnamiddag.

4. **Begijnhofkrant**

4.1. Begijnhofkrant 79 Lente 2023

- o E.H August Van Lieshout en het begijnhof van Turnhout / Jef Florizoone
- o Het begijnhof van Haarlem en de Waalse Kerk / Guido Theunissen
- o Het begijnhof van Haarlem, van 1262 tot 1634 – Van conventen ende gemeijne huijsen des hoffs / Jef Van den Bergh
- o Over kluizenaresen en begijnhoven / Jef Van den Bergh
- o 70 jaar Begijnhofmuseum in Turnhout / Guido Theunissen
- o Een nieuw begijnhof in Blocry / Graham Keen
- o Tant'Emma, ons begijntje / Lucien Swerts

4.2. Begijnhofkrant 80 Zomer 2023

- o Begijnenbeweging, ontstaan en evolutie deel 1 / Jef Florizoone
- o Platina voor het Turnhoutse Begijnhofmuseum / Jef Van den Bergh
- o Inspiratieavond 'processie op het Turnhoutse Begijnhof' / Jef Van den Bergh
- o De herbegraving van begijnen in Herentals en Breda / Jef Van den Bergh
- o De geschiedenis van het begijnhof van Haarlem Deel 8: Dit is der beghinen lant van Haerlem dat den hove toebehoert / Jef Van den Bergh
- o Begijnenbeweging (her)leeft in Henegouwen / Guido Theunissen
- o Renovatiewerken begijnhof Hasselt van start / Guido Theunissen

- Het 'Sacraments boeck' van het begijnhof van Herentals – of de 'Broederschap van de mis van het heilig sacrament' anno 1439 / Jef Van den Bergh
- Wim Joos (1933 – 2023) overladen

4.3. Begijnhofkrant 81 Herfst 2023

- Begijnenbeweging, ontstaan en evolutie Deel 2 / Jef Florizoone
- Begijnhof van Lier anno 1401 – 'Dit is 't rechd ende d'ordenantie vanden beghinhove' / Jef Van den Bergh
- Drie miljoen euro voor laatste fase restauratie begijnhof Lier / Guido Theunissen
- Gekruisigde Christus verschijnt tweemaal aan Heilige Begga / Guido Theunissen
- Begijnhofmuseum 70 jaar – Uit het archief van pastoor Emmanuel Joannes Henricus Fricke / Hugo Vanden Bossche
- De geschiedenis van het begijnhof van Haarlem Deel 9: Het dagelijks leven / Jef Van den Bergh
- Ontmoetingscentrum De Meerloop blijft open / Guido Theunissen
- Stedelijk Museum Hoogstraten laat schilderijen restaureren / Guido Theunissen
- Begijntje, wilde gij dansen? Nieuwe ludieke wandeling n.a.v. 70 jaar Begijnhofmuseum / Marleen Dufraing

4.4. Begijnhofkrant 82 Winter 2023

- Begijnenbeweging, ontstaan en evolutie Deel 3 / Jef Florizoone
- Het ontstaan en de neergang van het Oud-Begijnhof Sint-Elisabeth in Gent / Guido Theunissen
- Relieken op het begijnhof van Turnhout /Jef Van den Bergh
- Erfgoed als onderdeel van een levende erfgoedpraktijk / Marie-Paule Peeters
- De geschiedenis van het begijnhof van Haarlem Deel 10: Clemeijns ende Beatryts opten hof/ Jef Van den Bergh

5. Ereleden en donateurs

5.1. In 2023 ontvingen De Vrienden van het Begijnhof 215 betalingen:

- 95 stortingen op de rekening van Belfius : ereleden
- 120 stortingen op de rekening van de Koning Boudewijnstichting : donateurs

5.2. Op 31 december 2023 was het totaal aan activa : 49 190,74 euro, waarvan

- 24 931,51 euro op de rekening van de Koning Boudewijnstichting
- 23 075,19 euro op de Belfiusrekening

Jef Van den Bergh
Voorzitter

Peeters Liesbet
secretaris
